

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1950. február 5. vasárnap.

ÁRA 4 LEJ

VII. EVFOLYAM, 30. SZÁM

Kulturával a békéért

Kultúrotthonaink e téli versenyei befejezéshez közelednek. Január utolsó vasárnapján országsszerte lezajlottak a megyei versenyek. S ma már megállapíthatjuk, hogy a néhány kultúrotthon kezdeményezésére indított versenyek valóban tömegmozgalommá szelődtek, s csaknem valamennyi falu, még a legeldugottabb is szükségét érezte, kötelességének találta, hogy új, diadalmas életakaratóról tanúbizonyságot tegyen a színpadon is. Nagyjelentőségű dolog ez. Az egyidejűleg folyó számtalan olvasóköri, esti politikai tanfolyam és szakmai előadások sorozatával együtt arról ad hírt, ország-világra, hogy dolgozó népünkben elemi erővel tört fel a tőkés-földesuri rendszer hosszú elnyomatása után a kultúra utáni szomjúság. De arról is bizonyított ad, hogy dolgozó népünk tisztában van azzal milyen erőnek köszönheti e felszabadulást. Tudja, hogy hazánkban a Szovjetunió dicső hadserege által törőnt felszabadítása, a parasztsággal szövetségben álló munkásszűly és élcsapata a Román Munkáspárt megalkuvást nem ismerő harcának köszönheti, hogy ma megnyitotta előtte a kultúra, a felemelkedés széles útjait. És tudja, hogy e felemelkedés biztosítéka a béke megőrzése, mert csak békében takaríthatjuk el a mult valamennyi gyalázatos emlékét s énekelhünk magunknak új, boldor hazát, teremthetünk új kultúrát.

Ime, ez a magyarázata annak, hogy falusi dolgozóink olyan hallatlanul nagy számban, olyan mindent legyűrő lelkesedéssel és áldozatos munkával készültek fel a kultúrversenyekre. Ez a magyarázata annak, hogy csaknem valamennyi kultúrverseny egyben hűségnyilatkozat volt a Román Munkáspárt iránt és harsó fogadalom a szocializmus építésére és a béke védelmére. A szilágymegyei Olko község kultúrotthona díjnyertes tánc-csoportjának tagja, Sárkány Péter mondotta a verseny után: „Most pótoljuk mindazt, amit eddig elzárkált előlünk”. S ugyanennek a táncosportnak egy másik tagja, Covaci Mária ezt fűzte hozzá: „A Román Munkáspártnak köszönhetjük, hogy ma minden nemzet szabadon fejlesztheti kultúráját, hogy ma románok és magyarok együtt táncolunk, dalolunk, mint ahogy együtt építjük közös szép hazánkat is”.

Nem lehet tömörebben és szebben kifejezni az országunkban végbemenő kultúrforradalom hallatlan jelentőségét, mint ahogy azt ez a két egyszerű dolgozó földműves kifejezte. Mert erről van szó. Pontosán arról. Pótolni kell mindazt, amit eddig éppen dolgozó népünk legjobban félt, az üzemek, gyárak, házak és a mezők dolgozóit nem kaphattak meg, mert nem akarta nekik megadni az átkos tőkés-földesuri rendszer. Jól tudjuk, hogy miért. Párt attól az elemi erőttől, amely felvilágosult ma-

gas kulturával rendelkező dolgozóinkból kicsap s amely felégette volna átkos uralmuk minden bástyáját. Am, mi nem félünk ettől. A munkások és parasztok szabad hazája értük épül és általuk épül. Új társadalmi rendszert, a szocialista rendszert kell felépítenünk. Új, boldog, megelégedett szocialista életet kell biztosítanunk minden dolgozóknak. Lenin Zetkin Klarával folytatott beszélgetése során pedig azt mondta: „A műveletlenség rosszul fér meg, egyáltalán nem fér össze az újjáépítés feladataival”. Márpedig mi újjáépítünk, sőt újat építünk a régi helyön. Ezért szervezünk a Román Munkáspárt útmutatásai szerint szerző falvainkban olvasókörieket, tanfolyamokat, ezért szaporodnak napról-napra nálunk a kultúrotthonok, jelennek meg a könyvek tíz és száz-ezrei, ezért visszük a mozi és a színházat falura. A kultúra lobogó fátylájával akarunk és kell bevilágítanunk valamennyi sötét zugba, hogy előzzük a mult minden sötétségét.

Ehhez persze béke kell. Az kell, hogy zavartalanul, nyugodt idegizzéssel, erőnk teljes kifejtésével dolgozhassunk, végezhessük óriási feladatainkat. Nos, éppen ezt a békét, ezt a nyugodt körülményt szeretnék, akarunk szétrobbantani a nyugati imperialista háborús úszítók. Ezért csörtetik a kardot, fenyegetnek atombombával és diplomáciailag jégyekkel, ezért próbálnak beavatkozni a népi demokráciák belügyeibe, ezért küldik ügynökeiket, kémeket közénk. Csakhogy az akaratától megmessze van a tett. A felszabadult népi demokráciák dolgozói és a felszabadulásért küzdő még elnyomatásban lévő dolgozók és gyarmati népek, a kommunizmust építő nagy Szocialista Haza, a Szovjetunió köröfömrülve nem hagyják megfélemlíteni magukat. Erejük tudatában, legyőzhetetlenségük tudatában napról-napra fokozott haccal leplezik le és vetnek gátat a háborús gyűjtögetők minden kísérletének. Most zajló kultúrversenyek pedig élő bizonyítás arra, hogy a békéért való küzdelem

hazánkban egyre inkább minden dolgozó legfőbb feladatává, mindennapi feladatává vált. Levelek és táviratok özönével juttatták kifejezésre ezt a versenyek napján mindennél szerető országban. A szilágymegyei Csizér község dolgozó példái a kultúrverseny alkalmával felhívással fordultak a megye valamennyi dolgozójához, hogy harcoljanak a békéért. „Leplezzünk le és akadályozzunk meg minden kísérletet, amely egy újabb háború kibrobbatására irányul. Tartsuk magasra a békétábor zászlaját, amely tábornak az élén a hatalmas Szovjetunió áll. Minden szilágymegyei dolgozó legyen aktív harcos a békének” — írják a csizéri dolgozó földművesek.

Vajon azt jelenti-e ez most már, hogy nálunk mindenben van minden? Nem, nem ezt jelenti. A most lezajlott kultúrversenyek során bizonyosodott be az is, hogy nem mindenki látja pontosan feladatát a kultúrforradalomban és a békéért folytatott harcban. Mi mást jelenthet az, hogy a

szilágymegyei Tasnád, érml-hályfalvi és szurduki járáások ideiglenes bizottságát külön noszogatni kellett arra, hogy a lelkesen készülő kultúrgárdákat elküldje a megyei versenyre? Mi mást bizonyít az, hogy a szilágysomlyói járás ideiglenes bizottsága nem bocsátott autót a kultúrversenyre indulók rendelkezésére, holott az autó télenül a garázsban állt? Azt bizonyítják ezek, hogy az említett ideiglenes bizottságok nem tudták összekapcsolni a kultúrunkat, a kultúrforradalmat a békéért vívott harccal. Pedig a kultúrunka, kultúrotthonaink jó működése ma elsősorban a béke védelmét szolgálja. Nem pusztán szindarabosdiról, táncról és énekekről van itt szó csupán, hanem arról, hogy ezekben a tánc- és színjátszó-csoportokban, énekharokban kell szétbonthatatlan egységbe kovácsolnunk az együttélő nemzetiségeket és gyökerestől kirtanunk minden nacionalista, sovínisza elhajlást. Ezekben a kultúrotthonokban kell kímüvelnünk a műveltségtől szándékosan elzárkózókat, meg kell tanítanunk őket a marxista-leninista világnézetre, mert enélkül nem haladhatnak megingathatatlanul előre a szocializmus építésének útján. Hol számolunk fel az átkos babonákat, a népünkbe nevelt féltékenységet és féltékenységet, ha nem a kultúrotthonokban, az olvasóköriekben, az esti politikai tanfolyamokon? Hol ismer-tethetjük meg dolgozó parasztságunkat a nyomorból és elesettségből egyedül kivetető új szocialista mezőgazdálkodással s annak a Szovjetunióban elért nagyszerű eredményével, ha nem a kultúrotthonok keretében rendezett szakmai előadásokon és vetített filmekkel? De itt kell felszámolnunk ezeknek a keretében az írástudatlanságot is, mely annyit sok embert zár el ma még a kultúra megismerésétől.

A hátkarót nem szavakkal küzdünk, hanem ilyen konkrét gyakorlati tennivalók megvalósításával. Mint ahogy ipari munkásaink is konkrétan a termelés fokozásával, szakmai tudásunk növelésével erősítik Népközletársaságunkat s ezáltal a béke hatalmas táborát. A kultúrforradalom tehát nem csupán a most folyó kultúrversenyekből áll, és nem fejeződik be azzal. Állandó, mindennapi munkát jelent ez, amelyben a Román Munkáspárt irányításával valamennyi tömegszervezetnek, valamennyi kultúrotthonnak és ideiglenes bizottságnak az eddigiektől is fokozottabb mértékben kell résztvennie. A szocialista versenyek mellett az Állami Terv teljesítéséért folytatott küzdelem mellett, a kulturális színvonal felemeléséért folytatott harc lesz és lehet az egész nép mozgalmává a békemozgalom. Ma pedig éppen ez a központi feladat. (K. Gy.)

Az új kollektív szerződések Állami Tervünk teljesítését segítik elő

Az Országos Szakszervezeti Tanács Központi Bizottságának most lezajlott plenáris ülésén Muzsik Mihály elvtárs, az OSZT Végrehajtó Bizottságának tagja, az új kollektív szerződések terjesztését bejelentette.

Az előadó rámutatott arra, hogy a kollektív szerződések hatékony fegyverként szolgáltak az 1949. évi állami terv teljesítéséért és tulszárnyalásáért folytatott harcban.

Ezután Muzsik elvtárs kiemelte, hogy a kollektív szerződés a dolgozóknak a munka iránti új magatartását tükrözi. A szerződések emelik a dolgozók anyagi és kulturális jólétét.

A kollektív szerződések megkötésekor a szovjet szakszervezetek tapasztalatait alkalmazták. A kollektív szerződésekbe beiktatott kölcsönös kötelezettségek megtartása elmúlt évi termelési sikereink egyik feltétele volt. A munkásság és a vállalatok vezetői maradéktalanul alkalmazták a kollektív szerződések. A dolgozók magukéknak tekintik a kollektív szerződéseket és biznak bennük.

Az 1950. évi kollektív szerződéseket a múltévi tanulságok figyelembevételével kötik meg.

Az 1950. évi kollektív szerződés első szakasza az 1950. évi Állami Terv teljesítéséről intézkedik. Az első fejezet ötödik szakasza arra kötelezi a vállalatok vezetőit, hogy műszaki segítségben részesítse az észszerűsítőket és feltalálókat és hogy az elfogadott újításokat sürgősen alkalmazza. A vállalatok kötelesek gyakorlati mérnököt, helyiségeket, anyagot és szerszámot a feltalálók és észszerűsítők rendelkezésére bocsátani. Ez fontos újítás a tavalyi kollektív szerződésekkel szemben.

Nagy gondot fordítanak a szocialista versenyek fokozására. A szakszervezeti bizottság kötelezi magát, hogy minden eszközzel fejlessze a szocialista versenyt. A szakszervezetek segítik az alkal-

MUNKÁS-, TECHNIKUS- ÉS MÉRŐKI KADERKÉPZÉS

A második fejezet a munka javadalmazással és a termelési normákkal foglalkozik. Ez a fejezet arra kötelezi a vállalatokat, hogy nagy gondot fordítsanak a bér-könyvecskére, az érvénybenlévő törvényekben előírt bér-normák szigorú megtartására; minden olyan munkában, amelyre normákat állapítanak meg, vezessék be az akkord-bérfizetést és vizsgálják felül az elavult normákat, amelyek ma már nem felelnek meg a termelés technikai feltételeinek.

Nagy gondot kell fordítani a munkás-, technikus- és mérőki kaderek képzésére.

BIZTOSÍTANI KELL A MUNKARUHAKAT ÉS MAS MUNKA-VEDELMI ESZKÖZÖKET

Nagy gondot kell fordítani a munkások, technikusok és tisztviselők életszínvonalának emelésére. Egészen részletesen fel kell sorolni azokat a rendszabályokat, amelyeket a vállalatok foganatosítanak a munkások élet és munkakörülményei megsegítése céljából. Ugyanitt fel kell sorolni a munkavédelmi intézkedéseket és azt, hogy az üzemen miképpen küzdenek a munkások egészségvédelméért a balesetek megelőzéséért. Biztosítani kell a munkaruhákat és más munkavédelmi eszközöket.

A kollektív szerződésben fel kell tüntetni azokat a kötelezettségvállalásokat, melyeket a vállalat vezetője és a munkások tesznek a kulturális és politikai színvonal emelésére.

mazottakat, hogy konkrét feladatokat vállalhassanak, ellenőrzi a feladatok teljesítését és népszerűsíti a versenyfeladatokat teljesítését, valamint a verseny győztesei-nek nevét.

A kollektív szerződésekben konkrét formában fel kell tüntetni az új kaderek képzését, valamint a munkások, technikusok és mérőki szakmai színvonalának emelését.

Külön szakasz foglalkozik a munkafegyelem kérdésével. Az új kollektív szerződéseknek tükrözniük kell a munkásoknak, tisztviselőknak, technikusoknak a munka iránti új, szocialista magatartását. A kollektív szerződésben részletesen fel kell tüntetni az üzem belső életére vonatkozó alapszabályokat.

Az új kollektív szerződéseknek tehát — hangsúlyozta az előadó —, feltétlenül tükrözniük kell az üzem, vállalat vagy intézmény minden egyes tevékenységét és ezzel hozzá kell járulnia a feladatok teljesítéséhez. Ezután kifejtette a szakszervezeti szövetség és minden egyes szakszervezet feladatát, majd a következőkkel fejezte be beszédét az előadó:

Az 1950. évi kollektív szerződések megkötésének újabb alkalomának kell lennie arra, hogy új lendületet kapjon a szakszervezeti mozgalom, hogy megerősítsük a dolgozókat szilágymegyei 1950. évi terv tulszárnyalására és ezzel erősítsük a Szovjetunió vezető békétáborát.

A munkás-paraszt szövetség és a békéért folytatott harc jegyében zajlott le

Szilágy megye legjobb kulturotthonainak versenye

ZILAH — (Tudósítónktól) Szilágy megye kulturotthonainak versenye január 29-én folyt le a megye székhelyén, Zilahon. A megye kulturotthonai magukévá téve egyes kulturotthonok versenyfelhívását, nagy lelkesedéssel készültek a versenyre és csaknem valamennyi falu látás kulturális tevékenységbe kezdett. A körzeti, majd a járási versenyek után a legjobb kulturotthonok kórusai és táncosportjai vonultak fel a megyei versenyre. Autó, autó után érkezett, tele pirosarcu, jókedvű falusi dolgozókkal, akik vörös zászlókat lengetve, énekszóval és ütemes jelszavakkal vonultak fel a város utcáin. A járási versenyen

legjobbnek bizonyult 35 község kulturotthona, több mint 1200 szereplővel vonult fel, hogy virágzó népi kultúráján keresztül is kifejezésre juttassa hűségét a Román Munkáspártnak, a szocializmust építő Népköztársaságunkhoz és fogadalmat tegyen a béke mellett elszánt harcra.

A verseny a zllahi népi athenaeum gyönyörűen felszerelt termében zajlott le, a Román Munkáspárt szilágy megyei vezetősége, a tömegszervezetek, intézmények, a hadsereg és a termelőszövetkezetek kiküldöttel, valamint nagyszámú munkás és dolgozó földműves jelenlétében. »

Városi dolgozók a falvak dolgozóitól

Versenyközben a városi dolgozók képviselői szólaltak fel. Ők közül a falusi kulturotthonok versenyzőit és munkavállalásukkal tették fogadalmat a munkás-paraszt szövetség megerősítésére. Almasi Tervünk teljesítésére és a béke védelmére. A téglagyár munkásl nagy lelkesedés közben vállalták az 1950-es Állami Terv teljesítését és tervszámlálást, hogy minél több épületanyagot nyújtsanak hazánk építésére. Dr. Plosca városi főorvos a megye orvososa egész területén személyzte nevében ígéretet tett arra, hogy ebben az évben még erőteljesebben küzdenék a dolgozók egészségének védelméért és segítik, hogy az orvosok is együtt harcoljanak a városi és falusi dolgozókkal a Román Munkáspárt vezetése alatt a béke megvédésére. A háborus uszítók ellen. A „Bőrös” termelőszövetkezet munkásai azt ígérték, hogy minden erejükkel fogják a munkát a dolgozók lábellenlőségének megjavítására. A fogyasztási szövetkezetek szövetsége a falusi szövetkezeteknek több és jobb áruval való ellátására tett ígéretet.

A kulturverseny a békért folytatott harc jegyében zajlott le. A verseny közben levelek, táviratok érkeztek, amelyben a szilágy megyei falvak dolgozói harci elszántságukat jelentették be a béke védelmére. A krasznai dolgozók békeüzeneteket küldtek az Országos Békevédelmi Állandó Bizottsághoz, amelyben kijelentték, hogy a leghatózok között udabb hálórut akarunk kihozni a dolgozók felemelkedéséért. Csizsár község dolgozói felhívással fordultak a megye valamennyi dolgozója felé és harca szólították a béke megvédésére. „Leplezzünk le és akadályozzuk meg minden kísérletet, mely egy újabb háboru kirobantására irányul. Tarítsuk magasra a békésbort zászlóját, amely tábornak az élén a hatalmas Szovjetunió áll. Szilágy megye minden dolgozója legyen aktív harcosa a béke táborának” — írja a felhívás.

A kulturversenyek nagy eredményt hoztak, az is, hogy Szilágy megye különböző nemzetiségei a legnagyobb egyetértésben készültek a versenyre, igyekezve minden elzárkózási törekvést a legteljesebben felszámolni. A ciklól kulturotthon

nyitottak meg, az egyiket a ciklól (sülemedi járás) kulturotthon (ennek szerepe). A kicsi, alig 545 lakosu falu román, magyar és elgány dolgozó a legnagyobb egyetértésben, hátráltalan lelkesedéssel készültek a versenyre, fegyverzett szárnnyal énekeltek valóban megéremtelék az első díjat. Ugyancsak első díjat nyert énekarban sállyani (alsószopori járás) kulturotthonnak 50 tagu kórusa. Ez a kulturotthon nyerte a Scántela Nap tiszteletére rendezett kulturverseny első díját is. A második díjat a somlyógyőrteleki (szilágyosnyóti járás) kulturotthon 120 tagu kórusa nyerte nagyon szép népdallal. Ez az eredmény annál is szebb, mert a győrteleki kulturotthon december 30-án szervezték újra és lényegében akkor indult meg a munka. A harmadik díjat a gálospetri (érmihályfalvi járás) kulturotthon által nyerték.

A táncosportok versenyében a román táncosportok közül első lett Nyires (alsószopori járás) 14 tagu táncosportja, második a bogdándi (vármezői járás) kulturotthonának táncosportja, Harmadik helyre a somlyógyőrteleki táncosport került. Magyar népi táncokban első díjat nyert a szilágyosnyóti (nagyfalusi járás), második a varsoi (krasznai járás), míg harmadikat a lompiri (nagyfalusi járás) táncosport. Az első három helyre sorolt kulturotthonok egy-egy pályát kaptak, továbbá a Szovjetunió Kommunista (b) Párt történeli képekben bemutató albumol és könyvjutalmat. Könyvjutalmot nyújtottak a versenyre résztvevő összes kulturotthonok. A megyei verseny tiz nyertes kulturotthona vesz majd részt a Kolozsvárt megtartandó kerületi versenyeken.

A szilágy megyei kulturversenyvel kapcsolatban néhány nehézség és hiányosság is felmerült. Felbizonyosodott, hogy nem minden járási ideiglenes bizottság fordított kellő gondot a versenyek megszervezésére. A farsadai (érmihályfalvi) és a szurduki járások ideiglenes bizottságai csak azután intézkedtek kitünt kulturotthonainak versenyre küldéséről, miután a megyétől erre szigorú rendelkezést kaptak. A szilágyosnyóti járás ideiglenes bizottsága pedig bezárta tartóia autóját, ahelyett, hogy a versenyre induló kulturcsoprtok szállítására rendelt volna. Ezek az ideiglenes bizottságok nem érték meg, hogy a szocializmus éntéséhez szükséges hozzájáruljanak a kultur színvonal emelése Nem értékék meg, hogy a falvainkban teljes kibontakozásban lévő kulturforradalom a Román Munkáspárt vezetésével a szocializmus építését és a béke védelmét jelentli.

A bírálóbizottság dícséretben részesítette a tordai Népi Athenaeum gyermekzenekara valamint mandolin és gitár zenekarat is. A román nyelvű szavaltok között a Moga Paulina (Surduc) szavaltata volt a legjobb, Copila Eugenia (Torda) és Bogdan Matei (Masca) pedig a második, illetleg a harmadik díjat nyerték. A magyar nyelvű szavaltók között első Ferenczy Erzsébet (Marosludas), második: Tóth Eugénia (Rákos) a harmadik Nagy Ilona (Tordal) lett.

A bírálóbizottság dícséretben részesítette a tordai Népi Athenaeum gyermekzenekara valamint mandolin és gitár zenekarat is. A román nyelvű szavaltok között a Moga Paulina (Surduc) szavaltata volt a legjobb, Copila Eugenia (Torda) és Bogdan Matei (Masca) pedig a második, illetleg a harmadik díjat nyerték. A magyar nyelvű szavaltók között első Ferenczy Erzsébet (Marosludas), második: Tóth Eugénia (Rákos) a harmadik Nagy Ilona (Tordal) lett.

kórusában románok, magyarok és cigányok együtt énekeltek. Pusa Viorica, Sárkány Péter, Iacob Ioan, Szelei Piroška és Covaci Mária két karba fűzve boldogan ülságolják az öket körülvevő zilahi munkásoknak, hogy mennyi szeretettel és igyekezettel készültek a versenyre.

— Mindent pótolni akarunk — mondotta többie között Sárkány Péter, — amit eddig elvesztettünk, mert elzárunk egymástól.

Covaci Maria csillogó szemmel magyarazza:

— Mindent a Román Munkáspártnak köszönhetjük, amely megajánlott nekünk megbecsülni egymást és elljuttatott oda, hogy ma románok és magyarok együtt énekelünk, együtt táncolunk, mint ahogy együtt dolgozunk közös szép hazánkért.

A verseny a késő esti órákban ért véget. Utolsó számként a varsoi kulturotthon táncosainak dübörgő magyar népi tánc aratott örösi sikert. Kilenc óraker vonult ki a bírálóbizottság az eredmények kihirdetésére.

A BOLDOG NYERTESEK

Énekarban két első díjat állapítottak meg. Az egyiket a ciklól (sülemedi járás) kulturotthon (ennek szerepe). A kicsi, alig 545 lakosu falu román, magyar és elgány dolgozó a legnagyobb egyetértésben, hátráltalan lelkesedéssel készültek a versenyre, fegyverzett szárnnyal énekeltek valóban megéremtelék az első díjat. Ugyancsak első díjat nyert énekarban sállyani (alsószopori járás) kulturotthonnak 50 tagu kórusa. Ez a kulturotthon nyerte a Scántela Nap tiszteletére rendezett kulturverseny első díját is. A második díjat a somlyógyőrteleki (szilágyosnyóti járás) kulturotthon 120 tagu kórusa nyerte nagyon szép népdallal. Ez az eredmény annál is szebb, mert a győrteleki kulturotthon december 30-án szervezték újra és lényegében akkor indult meg a munka. A harmadik díjat a gálospetri (érmihályfalvi járás) kulturotthon által nyerték.

A táncosportok versenyében a román táncosportok közül első lett Nyires (alsószopori járás) 14 tagu táncosportja, második a bogdándi (vármezői járás) kulturotthonának táncosportja, Harmadik helyre a somlyógyőrteleki táncosport került. Magyar népi táncokban első díjat nyert a szilágyosnyóti (nagyfalusi járás), második a varsoi (krasznai járás), míg harmadikat a lompiri (nagyfalusi járás) táncosport. Az első három helyre sorolt kulturotthonok egy-egy pályát kaptak, továbbá a Szovjetunió Kommunista (b) Párt történeli képekben bemutató albumol és könyvjutalmat. Könyvjutalmot nyújtottak a versenyre résztvevő összes kulturotthonok. A megyei verseny tiz nyertes kulturotthona vesz majd részt a Kolozsvárt megtartandó kerületi versenyeken.

A szilágy megyei kulturversenyvel kapcsolatban néhány nehézség és hiányosság is felmerült. Felbizonyosodott, hogy nem minden járási ideiglenes bizottság fordított kellő gondot a versenyek megszervezésére. A farsadai (érmihályfalvi) és a szurduki járások ideiglenes bizottságai csak azután intézkedtek kitünt kulturotthonainak versenyre küldéséről, miután a megyétől erre szigorú rendelkezést kaptak. A szilágyosnyóti járás ideiglenes bizottsága pedig bezárta tartóia autóját, ahelyett, hogy a versenyre induló kulturcsoprtok szállítására rendelt volna. Ezek az ideiglenes bizottságok nem érték meg, hogy a szocializmus éntéséhez szükséges hozzájáruljanak a kultur színvonal emelése Nem értékék meg, hogy a falvainkban teljes kibontakozásban lévő kulturforradalom a Román Munkáspárt vezetésével a szocializmus építését és a béke védelmét jelentli.

A bírálóbizottság dícséretben részesítette a tordai Népi Athenaeum gyermekzenekara valamint mandolin és gitár zenekarat is. A román nyelvű szavaltok között a Moga Paulina (Surduc) szavaltata volt a legjobb, Copila Eugenia (Torda) és Bogdan Matei (Masca) pedig a második, illetleg a harmadik díjat nyerték. A magyar nyelvű szavaltók között első Ferenczy Erzsébet (Marosludas), második: Tóth Eugénia (Rákos) a harmadik Nagy Ilona (Tordal) lett.

A bírálóbizottság dícséretben részesítette a tordai Népi Athenaeum gyermekzenekara valamint mandolin és gitár zenekarat is. A román nyelvű szavaltok között a Moga Paulina (Surduc) szavaltata volt a legjobb, Copila Eugenia (Torda) és Bogdan Matei (Masca) pedig a második, illetleg a harmadik díjat nyerték. A magyar nyelvű szavaltók között első Ferenczy Erzsébet (Marosludas), második: Tóth Eugénia (Rákos) a harmadik Nagy Ilona (Tordal) lett.

A bírálóbizottság dícséretben részesítette a tordai Népi Athenaeum gyermekzenekara valamint mandolin és gitár zenekarat is. A román nyelvű szavaltok között a Moga Paulina (Surduc) szavaltata volt a legjobb, Copila Eugenia (Torda) és Bogdan Matei (Masca) pedig a második, illetleg a harmadik díjat nyerték. A magyar nyelvű szavaltók között első Ferenczy Erzsébet (Marosludas), második: Tóth Eugénia (Rákos) a harmadik Nagy Ilona (Tordal) lett.

VÁSSZÁ ZSELEZSNOVA

kolozsvári bemutatója elé

— Gorkij — sajnos nehéz a köztönségnek. Tul mély, túl vonatott, — mondották meg néhány évvel ezelőt a „kasszasikerü” darabokhoz szoktatott színházak és rendezők.

Ugyanezt fejta az akkori realciós, felületen élö köztönség is. Ez persze: zajos tévedés. A Gorkij darabok, bukaresti, budapesti, marosvásrhelyi bemutatói, örösi tömegsikerék. Gorkij: a forradalom viharadara a szocialista realizmus előfutárja, a forradalom viharadara és nemcsak az orosz, hanem a világforradalomé. Gorkij minden egyes darabja a polgári kritikája. A nagy író itél, támasz, leleplez és pörére vetköztet. A Vásszá Zselezsnova is ilyen darab, de sokkal izgalmasabb és lélegzetállóbb, mint például a Jegor Bulicsov. A család tagjai: alkoholisták, gyilkosok, mérgekverők, naplopók. A rohadt polgári társadalomnak rohadnak az emberei. Ez a társadalom elpusztul, mint ahogy emberei el kell tűnnenek a világtörténelem színpadáról. Gorkij darabja: profétikusan előremutató. 1910-ben játszódik le. Ez az a korszak, amikor a szocializmus felé fordított a cári földbírtokos burzsoá rendszer — ideiglenesen és nyuagati burzsoá segítésével — leverte az 1905-ös forradalmat és — látványosan — megszállt. Gorkij itt is megmutatja azt, hogy a forradalom igenis győzni fog. És a történelem a Vásszá Zselezsnova írójának adott igazat.

A darab a Román Népköztársaság polgárának is sokat mond.

Gorkij figurái: a magyar, román Vásszá Zselezsnova, Melnikovok. Prohorok, itt szádaágálnak még körülöttünk, 6—7 évvel ezelőt még ök uralkodtak. Belőlük kerültek ki Horthy—Antonus hadseregszállító, a bukálók, a feketézók, az Aladárook és nem Aladárook. A Gorkij darab kritikája friss és aktuális. A nap kritikája nagyon is a ma felő mutat. Gorkijról nem kell a megillegedett port leverni. Alakja élök. Párbeszédei frissek, szellemek, költöiek. A darab izgalmasabb bármilyen detektív regénynél. Minden egyes Gorkij színmű. A színház nagy erőpróba.

Hogyan állja ki ezt az erőpróbát a kolozsvári Allami Magyar Színház? A próbák után itélet kiünben. Az előadás legfontosabb jellemvonása: a színházak játókának egyöntetűsége. Itt nincsnek sztárok és nincs epizód szerep. A legkisebb szerep is érdekes, fontos és sokatmondó. Póór Lili nagy erővel játssza Zselezsnová bájútját, a felszines, könnyelmű, részeges és kíméletlenül önző Szukot alakítja plasztikus és profektív erővel. A pozitív figurák a Svájból érkező forradalmár nő: Bara Maróit játssza, egyserül némes költöökkel.

A feszültség a színpadon egy pillanattig sem lankad. Ugy érezked, hogy az új Gorkij darab kolozsvári bemutatója kirobbanó tömegsiker lesz, melyhez a dolgozók tízezrei fognak elarándokolni.

Sz. A.

SZOMBATON ESTE 8 ÓRAKOR:

Balogh Ferenc hangversenye a Diákház nagytermében

KOLOZSVAR. — Február 4-én, szombaton este 8 óraker a Diákház nagytermében a kolozsvári művészeti középiskola hangverseny rendezte szegénységos tanulónak felszegélyezésére. A hangverseny során Balogh Ferenc, a kolozsvári zeneművészeti főiskola tanára értékes hegedűszámokkal lép a köztönség elé. Müsorát Locatelli, Bach, Mozart, Chauson, Feldmann, Bartók, Seer

és Scriabin műveiből állította össze. Különös érdeklődéssel várjuk Bach I. szonátájának tolmácsolását, a honat hegedűmaradéktalanul érvényesíteni tudja nem mindennapi tudását.

Balogh Ferenc hegedűszámait Utó Mária zongoraművészöl kíséri. A jótékonycélú hangversenyt 60, 40 és 20 lejtes helyárakkal lehet meghallgatni.

Földünk és lakói

— ALLAMI KÖNYVKIADÓ BUK AREST —

Az Allami könyvkiadó „Földünk és lakói” című ismeretterjesztő füzetét egyszerű, mindenki által érthető stílusban közli a föld és az élőlények kialakulásával kapcsolatos tudományos ismeretek lényegét és ezeket gazdag képanyaggal szemlélteti.

A tudományok o hatalmas területének eredményeit a föld kialakulásától kezdve, az ember megjelenéséig a füzet áttekinthetően sűrűl össze. Ismerteti a szerves anyag és az élet keletkezésének történetét, az élőlények fejlődését és végül azt a folyamatot, amely révén a majomishöl kifejlődött az ember.

A „Földünk és lakói” nemcsak a fejlődés folyamatát tárja az olvasó elé, hanem rávilágít arra is, hogy a polgári társadalomban a burzsoázia osztályérdeke hogyan hamlítja meg és miért hamlítja meg az élet utatúlására vonatkozó tudományos tényeket. Ezáltal a dolgozókat nemcsak a fejlődés törvényességének természetstudományos ismeretével fejezve fel.

de egyszerűsind a tudományos osztályjellegének a kérdésére rávilágít és ösztönöz az arra, hogy a tudományos ismeretek szaporításával dolgozóink tovább írassák a tudatlanság, a babonaság sötét metelyét, melyet a kizsákmányolók azért tápláltak mesterségesen közöttük, hogy a haladás a felszabadulás útját; az osztályharcot elközdösítsék előttük. 32 oldal, ára 18 lej.

Vilko Cservenkov a Bolgár Népköztársaság miniszterelnöke

SZÓFIA. — (Agerpres.) A szófiai rádió jelenti, hogy megnyitották a Bolgár Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése második rendes ülésszakát.

Vaszil Mavrikov, a Nagy Nemzetgyűlés házelnöke, megnyitotta az ülésszakot és felolvasta a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsa törvényrendeletét a jelenlegi ülésszak megnyitására, majd emlékbeszédet mondott Vaszil Kolarov német emlekből miniszterelnökről. A Nagy Nemzetgyűlés elnökének javaslatára a Nemzetgyűlés tagjai egy percre tartó néma csenddel adóztak Vaszil Kolarov emlékének.

Ezután Mincio Nejcsej a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának elnöke, a Bolgár Kommunista Párt és a Népi Agrárszövetség parlamenti csoportjának nevében javasolta, hogy Vilko Cser-

venkov, a Bolgár Kommunista Párt tiltakárát, helyettes miniszterelnököt és nemzetgyűlési képviselőt válasszák meg miniszterelnöknek. A Nagy Nemzetgyűlés egyhangúlag elfogadta ezt a javaslatot. A nemzetgyűlési képviselők helyükről felállva, lelkes tapsal fogadták Vilko Cservenkov miniszterelnökké történt megválasztását.

Vilko Cservenkov, az új miniszterelnök javaslatára, a Nagy Nemzetgyűlés egyhangúlag elfogadta a Bolgár Népköztársaság kormányának jelenlegi összetételét.

A Nagy Nemzetgyűlés egyhangúlag elfogadta az ülésszak napirendjét. A legközelebbi ülésen a Bolgár Népköztársaság 1950. évi költségvetéséről szóló törvénytervezet tárgyalására kerül sor.

A Koreai Demokratikus Köztársaság felvette a diplomáciai kapcsolatokat a Vietnami Demokratikus Köztársasággal

PHYONGYANG. — (Agerpres.) A TASS jelenti: Koreai lapjelentések szerint a Koreai Demokratikus Népköztársaság felvette a diplomáciai kapcsolatot a Vietnami Demokratikus Köztársasággal.

Pak-Hen-Yen, a Koreai Demokratikus Népköztársaság külügyminisztere, Li-Diu-Yen, a Koreai Demokratikus Népköztársaság kínai nagykövete útján megkapta Ho-Si-Minh, a Vietnami Demokratikus Köztársaság elnökének január 14-én kelt nyilatkozatát. A Koreai Demokratikus Népköztársaság minisztertanácsa ennek a nyilatkozatnak a tanulmányozása után elhatározta, hogy diplomáciai kapcsolatokat létesít a Koreai Demokratikus Népköztársaság

és a Vietnami Demokratikus Köztársaság között.

Ennek a határozatnak az alapján Pak-Hen-Yen a következő kábeltáviratot küldte Hoang-Minh-Giam a Vietnami Demokratikus Köztársaság külügyminiszterének:

— A Koreai Demokratikus Népköztársaság megbízásából tisztelettel közlöm, hogy a Koreai Demokratikus Népköztársaság kormányva megkapta a Vietnami Demokratikus Köztársaság január 14-i nyilatkozatát, amelyben azt az óhaját fejezi ki, hogy diplomáciai kapcsolatokat kíván létesíteni mindazokkal az országokkal, amelyek tiszteletben tartják Vietnam szuverénitását és területi épségét.

A vietnami nép hatalmas győ-

zelmet aratott a függetlenségért és demokratikus fejlődéséért vívott történelmi harcban. A Koreai Demokratikus Népköztársaság elhatározta, hogy diplomáciai kapcsolatokat teremt a Vietnami Demokratikus Köztársasággal. A Koreai Demokratikus Népköztársaság kormányva meg van győződve arról, hogy a diplomáciai kapcsolatok felvétele a Koreai Demokratikus Népköztársaság és a Vietnami Demokratikus Köztársaság között nemcsak országaink barátságának megszilárdulásához járul hozzá, hanem a béke és a biztonság megszilárdításához is Kelet-Ázsiában és az egész világon.

Gazdasági függetlenségük teljes feladása előtt a marshallizált államok

PARIZS. — (Agerpres.) Január 26-án véget ért Párizsban az OFCF-nek (a Marshall-terv európai ügyosztályának) az értekezlete. Az egy hétig tartó tárgyalások után a marshallizált államok 18 miniszterének nem sikerült megegyezni az ügyvezető „Európai Szövetség” célkitűzéseivel és ezek gyakorlati megvalósításával kapcsolatban. Az, ami megegyezést jelentene ezekben a kérdésekben, csupán csak egy határozat megfogalmazása, amely magában foglalja egy „clearing tervet” általános elvű (készpénz nélküli áru- és fizetési forgalom kölcsönös gyűjtőszámlálás alapján bankok vagy államok között).

Paul Hoffmann, a Marshall-

terv ügyvezetőjének nyomására, a résztvevő államok kénytelenek voltak elfogadni a „valuták átruházhatóságának” elvét, amely azt jelenti, hogy ténylegesen lemondanak a nemzeti valuta védelméről. Ugynevezett „ellenőrző szervet” létesítenek, amelynek az lesz a rendeltetése, hogy „közös gazdaságpolitikát” honosítson meg és megkísérli azt, hogy megoldja az illető államok költségvetési veszteségeivel kapcsolatos kérdéseket.

Az OFCF határozata a marshallizált országok részére előírja továbbá azt a kötelezettséget, hogy fokozatosan le kell mondaniuk a behozatal ellenőrzéséről, amely arra vezet, hogy teljesen elveszítik gazdasági függetlenségüket.

Világos, hogy ez a rendelkezés csakis az Egyesült Államoknak kedvez, amely minden eszközzel arra törekszik, hogy Nyugat-Európa országainak nagymennyiségű hasznavehetetlen árut adjon el és ezzel saját gazdasági válságát áthelyezze a „segélyezett” országokba.

A tárgyalások folyamán az eddigieknél világosabban beigazolódott az imperialista tábor országhatárai közötti ellentmondások kiéleződése. Ezen az értekezleten — mint ismeretes — a nyugateurópai országok részére a Marshall-terv egy „képviselőjét” kellett volna kinevezni, mégpedig Paul Henry Spaak, Belgium volt miniszterelnökének személyében. Az angol küldöttség azonban makacsul ellenszegült ennek a javaslatnak, amelynek elfogadása azt jelentené, hogy a Marshall-terv keretében kért hitelek engedélyezésére szükség lett volna Spaak előzetes beleegyezésére, akit minden bizonnyal nem vezetnek Anglia érdekében.

Az angol küldöttség által emelt kifogások folytán lemondtak a „képviselő” megválasztásáról és rátértek egy „politikai békeltető” megválasztására, mégpedig Stikker, holland külügyminiszter személyében. Ennek a szerepe kissé jelentéktelen, mert nem rendelkezik teljes joggal és arra kell törekednie, hogy összehangra hozza a marshallizált országok közötti ellentétes érdekeket.

Holnap felháborodott az angol küldöttség ellenzéki tagjainak és mindazok nyilatkozatán, akik nem dicsőítették az új helyzetet. Kijelentették, hogy az „Európai Szövetség”-gel kapcsolatos tárgyalások az érdekeket lassan folynak, majd márkán megfenyegette az amerikai tervet ellenző országokat, hogy ha megtagadják a marshallizált országok közötti ellentétes érdekeket, az a veszély fenyegeti őket, hogy nem részesülhetnek többé Marshall-„segélyben”.

A katolikus vallású dolgozók elvárják, hogy az egyházi főhatóság haladéktalanul keresse a megegyezést az állammal

A katolikus alsópapság kezdeményezésére indult mozgalom, amelynek célja rábírnival az egyházi főhatóságot, hogy rendezze az egyház helyzetét a Román Népköztársasággal, tovább folytatódik. Az alsópapság után most már töme-

ges nyílt levélben keresik fel a lapok szerkesztőjét a középpapok, szerzetesek, valamint a római katolikus vallású főiskolai tanárok is, és brozotant elítélik az egyházi főhatóság merev magatartását.

DR. MÁRTONFFY LÁSZLÓ EGYETEMI TANÁR IRJA:

Naponta alkalmam van látni azt a fáradságot nem ismerő, lankadatlan munkát, amelyet haladó szellemű tanuló ifjúságunk fejt ki tanulmányai során, hogy minél felkészültebben és minél hasznosabb tagként illeszkedhessenek a szocializmust építő társadalom keretébe.

Ifjúságunk tisztában van azzal a céllal, amelyért küzdenie kell és tisztán áll előtte az az út, amelyet követnie kell. Ez az út az, amelyen a Szovjetunió, a maga szilárd következettségével halad és amelynek egyik végső célja a béke megerősítése és egy szebb és jobb jövő megteremtése.

Ezzel szemben a nyugati imperialisták mindent elkövetnek, hogy a világot ismét lángba borítsák s elsősorban az ifjúságot egy újabb gyilkos háború martalékaivá oda dobják.

A háborút akaró tábor minden rendelkezésére álló eszközt felhasználja céljainak elérésére. Egyik módszere az, hogy a katolikus egyház nemzetközileg kiépített szervein keresztül próbál reakciós erőket mozgósítani. Ezeknek a mesterkedéseknek az a következménye, hogy a romániai római katolikus egyház még mindig nem illeszkedik be a Román Népköztársaság törvényes keretébe — a katolikus hívek s az alsó papság akarata ellenére. Ennek a visszásságnak természetesen maga az egyház látja a kárát. Alkotmányunk mindenki számára biztosítja a szabad vallásgyakorlás jogát, de nem tűrheti az államrend ellen irányuló aknamunkát. A társ egyházak például megmutatják, hogyan lehet és kell a népi állam és az egyház érdekeit összehangolni. A romániai katolikus hívek és alsó papság elátrúsuló kötelessége és érdeke, hogy ezt a rég óhajtott harmoniát minden külső befolyástól mentesen, belső erejére támaszkodva céltudatos és határozott kitartással kiharcolja és megteremtse.

CSELENYI BÉLA, A BOLYAI EGYETEM TANÁRA LEVELEBEN EZEKET IRJA:

Népköztársaságunk szocializmust építő dolgozói tudják, hogy helyük a Szovjetunió vezetése alatt álló békétáborban van. Tudják, hogy a békés építés a jövő záloga és az atombomba imperialista gangszterreire a mult szálmalas, tehetetlen kísérleteire dicstelmen kimulás vár. Hazánk minden dolgozójának az a vágya s így a róm. kat. dolgozóknak is az a vágyuk, de egyuttal jogos követelésük is, hogy a fejlődés egyedüli helyes útjának építésében senki és semmi ne akadályozza őket. Ezért elvárják és követelik, hogy az erdélyi kat. egyház vezetői keressék a megegyezést Népköztársaságunk kormányával, mégpedig nem megal-

kuvo „modus vivendi” formájában, hanem szívvel-lélekkel közönséget vállalva a dolgozó tömegek célkitűzéseivel.

Felvetődik előttünk a kérdés: mi állhatna az egyház és a dolgozó állama közti megegyezés útjába? Hiszen a hitelvekből nem tűnik ki, hogy az egyház ellensége volna a békének és a dolgozó megek építő munkájának.

Az erdélyi kat. dolgozó bizik abban, hogy országunk katolikus egyháza a nép mellett találja meg igazi helyét, az imperialista háborus uszítók szolgálatában álló hamis prófétákat elítélve maga is beáll boldogabb jövőt építő népi demokráciánk szolgálatába.

Az egeresi „Rapid” gipszgyár dolgozói

70 százalékkal teljesítették a januári tervet

A szakszervezet indíton felvilágosító és mozgósító munkát a versenyek beindításáért

EGERES. — (Kiküldött munkatársunktól.) Évekkel ezelőtt s még a tavaly is elképzelhetetlenek tartották az egeresi „RAPID” gipszgyár dolgozói, az üzemhez tartozó bánya s az üzem téli munkáját. A téli hónapok alatt a bánya s az üzem nem működött. Csúpán a javítási munkákat végezték el ilyenkor. Ebben az évben megváltozott a helyzet: a gyár — egy heti karbantartási munka után — teljes erővel dolgozik a terv teljesítéséért és túlhaladásáért.

Az üzem dolgozói fokozott hertot indítanak a takarékosságért. Az anyaghulladékot gondosan összegyűjtik és felhasználják. Az

üzemanyaggal is takarékoskodnak; a villamosenergiával hajtott motorokat csak munkaközben tartják üzemben. A hajtószíjak varrásához szükséges fűzőszíjat tökéletesen felhasználják.

Mintegy két hete vezették be az akkordrendszert. Ez lényegesen növelte a termelési eredményeket. Egyszerre csak a csoport-akkordot tudták bevezetni, mert az egyéni akkordok alkalmazása e pillanatban nehézségeket okoz a munka sajátos természeté miatt. Az akkordrendszer bevezetése jelentősen éreztette hatását a januári termelési eredményeknél. Januárban 70 százalékkal teljesítették a tervet az előirányzatot.

SZERVEZZENEK MUNKAVERSENYT

Az üzem dolgozói mostanig nem szerveztek munkaversenyt. Az akkordrendszer bevezetése azonban egyszerű lehetőséget nyújt a munkaversenyek beindítására. — Egyszerre ez még nem történt meg, ami a szakszervezet gyengeségének tulajdonítható. A szakszervezet elsőrendű feladata, hogy a párt-szervezet irányításával haladéktalanul indíton felvilágosító munkát a dolgozók sorában hogy az egeresi „RAPID” gipszgyár dolgozóit is versenyre kűzdejen a termelés fokozásáért. A Terv teljesítéséért és túlhaladásáért.

A dolgozók munkájának megjavításáért legutóbb szakmai továbbképző tanfolyamot indított az üzem vezetősége. A tanfolyam előadói az üzem technikusai. A

tanfolyam megszervezésekor 30 dolgozó jelentkezett hallgatónak, az előadásokon viszont mintegy 12–14 jelentkező vesz részt. A hallgatók hiányzása nagyossárra és nemtörődömsségre vezethető vissza. E hiba kiküszöbölésének feladata a szakszervezetre és az üzemi bizottságra hárul.

A tanfolyamról hiányzó dolgozók számára álljon példaként Schütttenberger Romano ifjumunkás, aki rendszeresen és lelkiismeretesen hallgatja az előadásokat és az munkáján is látható. A dolgozó vegyene példát az előjáróinak s akkor a rövidesen mekeinduló munkaversenyekben is nagyobb lendülettel vehetnek részt és nagyobb eredményeket válósíthatnak meg.

Nyíltan támogatják az amerikai imperialisták Franco fasizista rendszerét

MOSZKVA. — (Agerpres.) Az Ivesztija az Egyesült Államok és Franco Spanyolország közötti kapcsolatok kérdésével foglalkozva azt írja, hogy Acheson külügyminiszternek Franco Spanyolországával kapcsolatban január 18-án tett nyilatkozata nem okozott meglepetést.

Ez a nyilatkozat válasz volt Conelly-nak, az amerikai szenátus külügyi bizottsága elnökének a felhívására, amelyben a demokrácia és a republikánus párt vezetői nevében azt ajánlotta, hogy módosítsák az ENSZ határozatát, amelyben elrendelte, hogy a tagállamok hívják vissza Madridból diplomáciai képviselőiket.

Mindenki tudja, hogy az amerikai kormány politikája támogatja Franco fasizista uralmát. Az Egyesült Államok Franco segítségével Spanyolországot hadászati támogatottá alakítják át és ezzel megszereik a pánszlami és a spanyolországi egyezményeket. Úgyanezeken a lépéseken az ENSZ közgyűlé-

sének 1946 december 14-én és 1947 november 17-én hozott határozatát, amely megbélyegzi a spanyolországi fasizista rendszert és a tagállamoknak a diplomáciai képviselők visszarendelését ajánlja.

Acheson január 18-iki nyilatkozatából kitűnik, hogy az amerikai politikai vezetők nyíltan megszereik nemzetközi kötelezettségeiket és figyelmen kívül hagyják az ENSZ akaratát, hogy elérjék a tamaradójellegű célkitűzéseiket és a Spanyolországban érdekelt amerikai bankok és monopóliumok kedvo szerint viselkedjenek.

Az amerikai hivatalos körök eddig igyekeztek álcázni a Washington és Madrid közötti szelékürről kapcsolatokat. Acheson azonban bevallja mindazt, amit eddig tagadott, sőt bejelentette, hogy az amerikai kormány barát-sági kapcsolatokat és hajzási egyezményeket kötött a Franco-fasizistákra javaslatot tett Franco-

HAT százezerkilométeres

KOLOZSVAR. — Állami Terünk az 1950-es évre az áruforgalom 31 százalékos növekedését irányozza elő. Az áruforgalom ilyen óriási növekedését ipari és mezőgazdasági termelésünk állandó emelkedése, az állami kereskedelmi vállalatok és a szövetkezeti hálózat kiépítése teszi lehetővé. Az áruforgalom nemzetgazdaságunk vérkeringését jelenti, vagyis a város és a falu közötti árucserét: az állami kereskedelmi vállalatokon és a szövetkezeti hálózaton keresztül a felesleges mezőgazdasági termék a városba jut és helyette szövet, vászon, lábbeli, edény, eke, egyszerű ipari áru kerül a falvakba. A dolgozó parasztság életfeltételeinek megjavítása érdekében, a falvakon 72 százalékkal több ipari termék kerül kiosztásra, mint az 1949-es évben, ugyanakkor pedig a városi dolgozóknak mezőgazdasági termékkel való ellátása érdekében egyre fokozottabb mértékben szélesítik ki a Comcar, Aprolacta, Aprozár állami vállalatok hálózatát, a városnak hullal, tejjel, tejtermékkel, tojással, zöldséggel, gyümölcssel való ellátása érdekében.

ÖTVEN ÚJ TEHERGÉPKOSI

Az áruforgalom ilyen nagyarányú emelkedése a közlekedési hálózat kiszélesítésé, a szállítószerzők állandó növelését kívánja meg. Ezért a tavalyi tervében például a CFR tehergépkocsijainak száma mintegy 3650-el, a RATA tehergépkocsijainak száma pedig 350-el emelkedett. Az idei tervében a RATA kolozsvári körzete 50 új tehergépkocsit kap.

A RATA kolozsvári körzetének dolgozói, technikusa a tavalyi év sikereit felbuzdulva, állandó munkavállalásokkal, egyéni és csoportversenyekkel akarják a múlt év eredményeit megsokszorozni. A terv szerint ebben az évben a személyszállítást 72 százalékkal, az áruforgalmat pedig 42 százalékkal kell növelniük. Az ed-

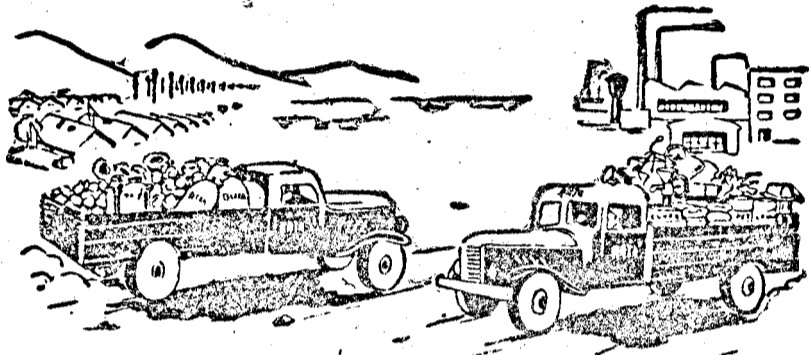
dig eredmények azt mutatják, hogy az előirányzatot tulszárnyalták. Igazolja ezt az, hogy 1950 januárjában már eddig 31 százalékkal tulszárnyalták a teherszállítási normát. Ezt a gépjárművek észszerű kihasználásával, a javítások minőségű emelésével érték el. December 21-é tiszteletére az egyik gépkocsivezető vállalta, hogy az

30 százalékkal csökkentik az önköltséget

A RATA kolozsvári körzetének dolgozói az önköltség csökkentése és a vállalat jövedelmezősége emelése terén is nagy eredményeket értek el. A tavalyi 10 százalékos önköltségcsökkentéshez viszonyítva az idei tervében mintegy 20-30 százalékkal csökkentik az önköltséget. Ezt az üres meneteknek teljes kiküszöbölésével, a

ekőrt: 50 ezer kilométeres utszakasz helyett 100 ezer kilométer tesz meg, általános javítás nélkül. Munkamódszerét többen is követték, úgy, hogy rövid egy és fél hónap alatt már több mint haton vannak, akik elérték a százezer kilométeres szállítást javítás nélkül.

Az önköltség csökkenése azonban nemcsak a vállalat jövedelmezősége szempontjából fontos, hanem elsősorban az áralakulás szempontjából, a dolgozók árúelvétele szempontjából is. A múlt évben például a dolgozók munkavállalási és takarékos gazdálkodásuk által elért önköltségcsökkentés a szállítási díjak leszáll-

javítási idő megrövidítésével és az üzemanyagfogyasztás csökkentésével érik el. Gyakran megtörtént ugyanis, hogy a tehergépkocsi csak menet volt megrakva áruval, jövet pedig üresen futott. Ez úgy az üzemanyagfogyasztás, mint a gumikoptatás szempontjából pazarlás, mert így megkétszerezték az üzemköltséget. Most előre elkészítik a szállítási tervet s így, ha egy szövetkezetbe árut szállítanak, úgy lehetőleg ugyanabban a községben megrakodnak más áruval. Így célszerűen kihasználják minden járatot ugyanazzal az üzemköltséggel. A gum- és benzinfogyasztáson kívül nagyarányú munkaidőmegtakarítást is érnek el.

tásához vezetett. A megállapított szállítási árnál 10 százalékos kedvezményt kaptak az állami kereskedelmi vállalatok, szövetkezetek és állami intézmények: iskolák, kórházak és közhivatalok. Ezenkívül a múlt év augusztus óta az Aprozár 62 százalékos kedvezményben részesül, aminek a dolgozók élelmszerellátása szempontjából óriási jelentősége van.

Igy járulnak hozzá a RATA kolozsvári körzetének dolgozói az áruforgalom 31 százalékos fokozásához, a nagy munkásközpontok időben való ellátásához, a dolgozó parasztság ellátásának megjavításához és megkönnyítéséhez: nemzetgazdaságunk megszilárdításához.

L. I.

Orvos az öntődében

Egy orvot a folyékony rezet az udvarról beviszik az öntőterembe és formákba lötyöntik. Abban a pillanatban betoppan az orvos.

— Megint nem vették fel a gázálcokat! Pedig a múlt héten már megígérték.

— Hagyja most doktor elvtárs! Majd munka után, — feleli Biener Ábrahám, az egyik öntő.

Ebben az elutasításban némi röstelkedés is van. De benne érődik a megfeszített figyelem, a forró anyaggal való dolgozás tisztelete, az óvkodás a selejttől.

— Most!

Az öntővezér dörög. A folyékony rezetetejére homok kerül, mely megvastagszik, mint a kávé felett a föl.

Az orvos ott áll a munkánál. Nézi a rezöntő ügyes, gyors mozdulatait.

— Nem hallgatnak az okos szóral! Az is-

tennek se veszik fel azokat az álcokat. Nem és nem! A rezögöz az arcukba csap, belélekedzik, aztán jönnek hozzám az éjjeli hidegrázással, a vérezegénységgel és a foggyással.

— Már az igaz! — feleli Biener. Erzem, hogy az utóbbi időben fogytam.

— Mit gondol: miért adja az állam a gázálcokat? Ezek a Szovjetunióban bevált és használt eljárások. A Fermetában minden rezöntő egy éve az öntés idején álcot visel. És nagyon megvannak elégedve vele. Maguk pedig: fejükbe vették hogy nem kell.

— Mi is felvennék doktor elvtárs de fulaszt. Ahogy a hidegből a melegbe kerülünk, a szemüveg elhomályosodik előttünk és csak kínlódnunk vele.

— Kínlódnak, mert még szokatlan. Ha csak 10 napig mindennap viselnék, nagyon megszoknák.

— A Fermetában a rezöntő betegséget el is felejtették. Maguknál pedig elég gyakran előfordul, mert önjefejük és maradiak.

Mondanunk sem kell, hogy Vass doktornak az Armatura üzemi orvosának száz százalékos igaza van.

Mikor elkezdtek a Szilva-vísi vasutvonal építését, akadtak olyan máramarosi lakosok, akik kijelentették, hogy már pedig itt vasutra semmi szükség nincsen. Eddig is megváltunk nélküle. Az Armatura öntőnek viselkedése ezekre a vaskalapos máramarosiakra emlékeztet. Minek nekik vasut, minek nekik gázálc? Jó a szivacs is, vagy a semmi. Hadd jöjjön az éjjeli hidegrázás!

A maradiság, a megszokás, a kényelmeskedés harcol itt a helyes munkavédelem ellen. S nálunk az új — mindig győz.

SZILÁGYI ANDRÁS

A fonottkosarak szerepe az „Unitatea“ kötöttárugyár termelésében

MARAMAROSSZIGET. — (Tudósítónktól.) A máramarosszigi „Unitatea“ kötöttárugyár dolgozói minden nehézséget leküzdve, egyre nagyobb lendülettel küzdenek a hulladékanyag felhasználásáért, az önköltség csökkentéséért és a termelékenység fokozásáért. Hogy semmi se vessen kárba, minden hulladékfontalat őrizzék meg és ismét feldolgozzák. Ezért minden kötőgép szélére egy fonottkosarat erősítettek, ami felfogja a gyapjú- és gyapothulladékokat. A kölésnél fennmaradt darabokat újból felbontják és orsóra esavarják.

A tűk gyakran törnek, s hogy ne kelljen állandóan újat pótolni, az egyik lakatosmester összeheggeszti az eltört darabokat. A tű kétszeri, vagy többszöri felhasználásával jelentős összegeket takarít meg a gyár.

A dolgozók takarékosága és az önkéntes munkavállalások révén elért eredmények lehetővé teszik az idei tervében az üzemnek új munkahelyiségekkel való kibővítését is. **A. M.**

A műszaki vezető mosolyogva válaszol:

— **Hogyna volna . . . Tessék itt a névsor . . . Egy, kettő, három . . . tíz . . .**

— **Ebben a kis üzemben?**

— **Igen. Tíz élmunkása van az egeresi vegyiüzemnek. Ugy dolgoznak kérem, hogy öröm nézni. Még sem tudnám mondani, hogy a tíz közül ki a legjobb, ki az élenjáró . . .**

— **Mégis?**

— **Hát . . . teljesítményre való, hogyan egyformák. Hatvan hetven, sőt nyolcvan százalékkal is túlhaladják a normát. Öntudatosan dolgoznak mind . . . A legszorgalmasabb . . . Borbély Erzsébet . . . Ő úgy vélem, s az üzem vezetősége is így látja . . .**

— **?**

— **Igen . . . Ő az . . . Azért kérem, mert bárhova helyezük, mindenütt lelkes munkát végez. Hogyan lett élmunkás? Hát ő majd elmondja . . . Menjünk át az üzembe . . .**

Az élmunkás élmondaja

„Szervezés biztosítja a jó eredményt“

— mondja Borbély Erzsébet, az egeresi vegyiüzem dolgozója

munkáját. Alaposság s rendszeresség jellemzi minden mozdulatát. Sikerének, normatúlszárnyalásának titka: a munka észszerű megszervezése. Ő is ezt mondja: — Bármilyen munkát végzek, mindig azt tartom szem előtt: szervezés biztosítja a jó eredményt. Ez a legfontosabb.

Odalép a szabó-géphez s megindítja. Rakás kartont vesz kezébe s egyenként a hengerek közé csuszátja.

Aztán folytatja:

— **Legelső teendő: az anyag előkészítése. Rengeteg időmegtakarítást jelent ez. Nem szaladgálok s nem kapkodok, amikor a gép megindul. Nyugodtan, stetoszó nélkül végzem munkámat. Percenként, házpercenként nyerek ezzel. Ezt az időt pedig termelésre fordítom. Leállítja a gépet. A hengerek közé mutat a késcsokra.**

— **Miután előkészítettem az anyagot, alaposan megvizsgálom a gépet. Főképpen ezeket a késcsokra. Ha élcsere, könnyen szalad a**

gép s öröm dolgozni. Az életlen, kicsorbult kés viszont akadályoz a munkában és rengeteg bosszúságot

okoz. Ezt azonban nem várom be, hanem korábban kicserélem az életlen késcsokra. Ez pillanatok műve. Utána zavartalanul folytatom munkámat.

Fordít egyet a kapcsolón. Zug-

va indul a gép. Ismét kezébe veszi a kartonkötéget.

— **Es harmadszor . . . Ezt a papirkötéget nem teszem az asztalra, hogy aztán onnan adogassam a hengerek közé, hanem a kezemben tartom. Így ni . . . Látna? Sokkal gyorsabban megy, ha kézből adogatom.**

Elhallgat. Kezei sebesen etetik a gépet. Egy pillanatra felnéz s elmosolyodik.

— **Ennyi az egész. Ezért vagyok élmunkás. De ne gondolja senki, hogy mindezt egyik pillanatról a másikra valósítottam meg. Nem. Sokat törtem a fejem, hogy milyen uton-módon emelhetném a termelést. Ha volt egy ötletem, azonnal áttiltettem a gyakorlatba és figyeltem az eredményt. Ilyenkor a technikussal: órával mértük az időt. Az elért teljesítményt pedig hasonlítottuk az addigi eredményekhez. Így aztán sikerült egyre többet elérni. Különösen az utóbbi időkben.**

Mostanig halkan beszélt. Következő szavai kissé élénkebbek. A közelebb álló munkáslányok is hallják, úgy mondja:

— **Az utóbbi időben ugyanis szakmai továbbképző tanfolyamra járok. Ugy tapasztalom, hogy minden előadás után könnyebben és eredményesebben végzem munkámat. Emlékszem, tíz évvel ezelőtt senki nem tanított, amikor a doboz-osztályra kerültem. Támogatás nélkül sajátítottam el szakmámat. Most? Ugy értem, s ez így is van, hogy mindenki segít, támogat. A munkában a tanfolyamon s a pártszervezetben. Es én is szívesen s örömmel segítek másoknak. Hiszen egymásért dolgozunk . . .**

A műszaki vezető benn az üzemben kiegészíti Borbély Erzsébet szavait.

— **Valamit elhallgatott Borbély Erzsébet . . .**

— **?**

— **Azt, hogy végtelenül szerény, lelkiismeretes és öntudatos. Az üzem dolgozóinak példaképe. Beismeretlen, kommunista módra végzi munkáját. Röviden úgy jellemezhetném: igazi élmunkás.**

Grid for a crossword puzzle with numbers 1 through 105.

Megjejtésül elegendő a vízszint tes 1, 33, 46 és a függőleges 24, 27, 30 sorok beküldése.

VÍZSZINTES SOROK:

1. Nyílak irányában körül: L. és pártja taktikájának egyik fontos tétele volt, az imperialista háború idején. 17. Vajon beborította? (szórend kissé összezsarva).

FÜGGŐLEGES SOROK:

2. Előed. 3. Latin mű. 4. Két szó: 1. Leterhelem. 2. Közismert görög mitológiai nőalak.

együtt német baloldali szocialdemokraták voltak, akiknek hibáit Lenin bírálta.

Vissza: forrásból lesz. 93. Femi betűl keverve. 97. Kártyafigura.

Szórejtvények

Kovács József (Torda) ötlete

1. ... é=4
b/10 A S K pi Y

2. Ladoga TI TI Álom

3. Fcc & e R

4. SÓ: - t CS

az Egyesült Államok közoktatásügyéről

Truman elnök, mint tudjuk, ezt az évet is a kongresszusi üzenetekkel kezdte a balpolitikai helyzetről, gazdasági kérdésekről, végül az új költségvetési tervezetről.

LASSUK CSAK, mit ír Truman például az Egyesült Államok közoktatási helyzetéről: „Haladéktalan intézkedéseket kell foganatosítaniunk közoktatási rendszerünk megerősítésére.

Az a naiv ember, aki hisz Truman szavainak, azt gondolhatná, hogy az elnök csak most ismertre, mennyire kifogásolható feltételek között tanulnak az amerikai gyermekek és hogy komolyan szándékában áll haladéktalanul javítani ezen a helyzeten.

...Gyermekeink milliói nem részesülnek jó oktatásban. A gyermekek milliói tanulnak túlzásfolt, régi iskolaépületekben.

Az elnök szavai az amerikai gyermekek soráról egy régen felvett hanglemezt véget nem érő játszására emlékeztetnek.

Egyébiránt, az Egyesült Államok oktatásügye terén uralkodó helyzetet valóban csak katasztrófálisnak lehet minősíteni. Azok szerint az adatok szerint, amelyeket a múlt év augusztusában az Oktatási Dolgozók Nemzetközi Egyesületének konferenciáján ismertettek, az Egyesült Államokban 6 millió iskoláskorban lévő gyermek még iskolában sem jár.

iskola tanítójának amúgyis alacsony fizetése szakadatlanul csökken. A „Scholl Executive” című amerikai folyóirat szerint ez a csökkenés 1940-hez viszonyítva 20 százalékot tesz ki.

Természetes, hogy ilyen feltételek között az egyik legnépszerűbb foglalkozás az Egyesült Államokban a tanítói pálya. Az „Associated Press” ugyanabban a szemléjében kimutatta, hogy Amerikában csupán elemi iskolákban még 125 ezer tanítóra lenne szükség.

Az Egyesült Államok közoktatási helyzetén mind mélyebb nyomokat hagy a széles tömegek egyre növekvő szegénysége és a növekvő munkanélküliség. Érthető, hogy a 6 millió gyermek között, akik nem járnak iskolába, nem található a jólmenő üzletek tulajdonosainak fiai és leányai.

„Look” című folyóirat közlése szerint anyagi nehézségek miatt a gyermekek 20 százaléka nem fejezi be elemi iskolai tanulmányait.

ILYEN KIABRANDÍTÓ lépést nyújt az Egyesült Államok oktatásügye. Az oktatási rendszer egyre mélyülő válsága valóságos csapássá vált.

Az Egyesült Államok vezetőkörének szándéka a háború előkészítése, az angol-amerikai világháború bűnös terveinek megvalósítása.

Faliúsággal is nevelik magukat a tordai vegyészeti szakiskola tanulói

Népi demokráciánkban egyre több új szakiskola ad lehetőséget a dolgozók gyermekeinek, hogy képzett szakemberekké válva értékes építői legyenek a szocializmusnak.

Az új iskola új típusú diákjelönnevelésének egyik legfontosabb eszköze a faliúság. Egyes osztályokban több faliúság is van. Így például a magyar szekció I. osztályában összesen öt faliúság foglalkozik az osztály életében felmerülő kérdésekkel.

A vegyészeti szakiskola tanuló

nulói helyes uton haladnak. A faliúság valóban kitünő lehetőséget nyújt arra, hogy a kritika és önkritika szellemében elősegítse az új szocialista embertípus kialakulását.

Patáki József.

Valóban helyes dolog, hogy a tordai vegyészeti szakiskola növendékei különös fontosságot tulajdonítanak a faliúságnak.

Tudomására hozzuk a város ruházati jeggyel rendelkező közönségére, hogy a titon t helyeink január 15-étől smét vállalnak pontáru-javítást.

„Victor” Szövetkezet bőripari osztálya, Kolozsvár

FIGYELEMI CONSIGNATIA ALLAMI BIZOMANYI ÜZLET Kolozsvár, December 30-ut ca 2. Telefon 26-93 ELFOGAD ÉS ELAD: Textilárukat, ruhaneműt, lábbeliket, porcelánárakat, disztágyakat, kristály-tárgyakat, szőnyegeket, képeket, fali szőnyegeket, ékszerket, bármilyen fajta órákat, fényképezőgépeket, hangszereket, orvosi műszereket, bőrdíszmű-árakat, irógépeket, számológépeket, technikai, vasipari és mechanikai cikkeket, villamoskészülékeket, rádiókat, stb., bármilyen motorokat, szerzőzámokat, autókalkitásokat, stb. SZAVÉRTŐINK A KÖZÖNSÉG RENDELKEZÉSÉRE ALLNAK Szavatoljuk az árak tulajdonjogát. A tárgyak értékét a tulajdonos szakértő becsapás nélkül közös egyetértésben állapítja meg. Az átvételi torda naponta nyitva van 8-13 és 16-18 óra 30 percig.

